

Zou het lukken? Na afloop van een luisterviering op internet ook digitaal koffiedrinken? Zou het werken? Met elkaar in gesprek gaan met behulp van Zoom, dat online platform waar meerdere mensen via een schermje elkaar kunnen ontmoeten? Aanvankelijk klonk er wat aarzeling in het liturgisch team. De gemeenschap van de Dominicus is groot, veel groter dan bij de meeste andere kerken die de ontmoeting tijdens de lockdown reeds zo organiseren... Bovendien is onze gemeenschap niet meer zo jong... Van veel mensen kun je een dergelijke digitale expertise niet verwachten, vreesden we. Bovendien: zo'n gesprek online is toch een beetje geforceerd? Vrij spreken is er niet bij, want dan wordt het een kakofonie. Het is gewoon niet hetzelfde als het 'echte' koffie drinken na de viering.

Eva Martens

Werken aan het nieuwe dichtbij met Zoom **digitaal koffie drinken** na de viering

Ondanks al deze beren op de weg, zijn we het gewoon gaan proberen. Er was, tijdens de 'intelligente lockdown' in Nederland, eigenlijk ook geen andere optie. Het was Zoom of niks.

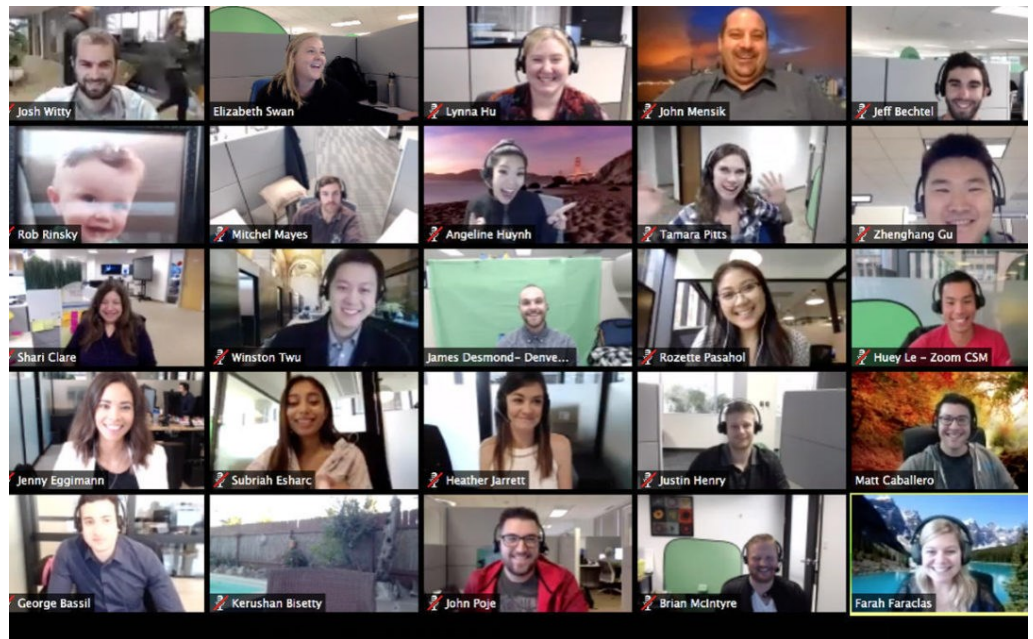
In het begin was het inderdaad nog niet zo eenvoudig. Hoewel er meteen veel enthousiasme was ('Hee, jij ook hier?! Hallo!'), was er ook veel geploeter. 'Ik zie niemand in beeld...' Of: 'Hallo? Horen jullie mij?' En hoe vaak hoorden we niet de mededeling: 'Beste luisteraar, er is op dit moment geen uitzending.' Dan had iemand nog niet de luisterviering afgesloten alvorens in te loggen bij Zoom.

Ook bij mij als 'host' (degene die de gesprekken in goede banen diende te leiden) liep niet alles direct op rolletjes. Ik heb af en toe ook wat geworsteld met de techniek, met het beeld, met geluid, met het indelen van mensen in groepjes. Af en toe zat ik zwetend en licht wanhopig achter de computer.

Zo herinner ik me hoe er, tijdens één van de eerste Zoom-sessies, een storing was. Ik kon plotseling geen subgroepjes maken of de microfoon van anderen tijdelijk uitzetten. Dat werd dus die gevreesde kakofonie, zeker omdat we in die tijd nog met relatief veel deelnemers bij elkaar kwamen. Toen ik er niet uitkwam, zette ik mijn microfoon op 'mute' (stil), zodat niemand me kon horen. Ik belde Frederik, maar die begreep ook

Een willekeurige Zoom-bijeenkomst.

Foto Internet

niet wat er aan de hand was. Even dacht ik: 'zo kan ik het niet. Kunnen we het niet beter afblazen voor deze keer'? Maar ik zag al die ogen verwachtingsvol naar me kijken en ik besepte dat we in deze tijd, midden in de lock-down, juist zo'n behoefte hadden aan dit ene uurtje contact. Bovendien zag ik tussen al die ogen ook die van Derk Stegeman, de gastpredikant van die ochtend. Hij had zojuist een prachtig en indrukwekkend verhaal gehouden. Wat zouden velen graag iets teruggeven over hoe zij zijn woorden ervaren hadden. Daarom haalde ik een paar keer diep adem, zette mijn geluid aan en besloot: we proberen het gewoon op deze manier. Rustig en duidelijk herhaalde ik een paar keer: 'Welkom allemaal', en wonder boven wonder werd het stiller. Met rust en aandacht gingen we iedereen af en hoorden we persoonlijke ervaringen, gedachten en mooie woorden. De bijeenkomst duurde wat langer dan gebruikelijk, maar we verloren de concentratie niet.

Gaandeweg kregen de Zoom-bijeenkomsten meer structuur. Als host probeerde ik groepjes te vormen van zo'n acht personen. Zij kregen de opdracht met elkaar in gesprek te gaan over wat hen had geraakt in de viering. Een zelf aan te wijzen gespreksleider moest de uitwisseling wat modereeren, om ervoor te zorgen dat iedereen de kans kreeg iets te zeggen. De sessies duurden stipt een half uur, waarna de subgroepjes werden gesloten. Teruggekeerd in de 'grote groep' konden mensen nog even naar elkaar zwaaien en afscheid nemen.

Terugkijkend kan ik zeggen dat ik onder de indruk ben geraakt van al die verschillende deelnemers. Hoe zij, sommigen op zeer hoge leeftijd, de weg hadden weten te vinden naar deze nieuwe manier van samenkomen. Hoezeer mensen bereid waren om elkaar te helpen. Want hoe vaak hebben we niet met zijn allen geroepen: 'Dat knopje rechts boven!' Ik herinner me ook de tranen die soms vloeiden in de gesprekken. Tranen tijdens verhalen over eenzaamheid, over ziekte, over verlies van dierbaren, maar ook over

>

‘Black Lives Matter’ en hoe het ons persoonlijk raakt wat er gebeurt in de wereld.

We kwamen er in de Zoom-sessies vaker dan ik van tevoren had verwacht aan toe om met elkaar te praten over onze spiritualiteit, over ervaringen die ons geraakt hadden, die ons leven richting gaven, of aan het delen van dingen die we doorgaans als privé beschouwen. Tegen mijn verwachtingen in opent dit medium die weg soms juist. Je zit in je eigen huis, in je privéwereld, en hebt via je beeldscherm contact met een kleine groep mensen, die geduldig en aandachtig naar elkaar luistert. Spreken gaat noodgedwongen wat langzamer om elkaar te kunnen blijven verstaan; de een moet eerst uitgesproken zijn voordat de ander iets kan gaan zeggen. Gesprekspartners zijn doorgaans mensen die je nog niet zo goed kent, maar waarmee je wel een waardevolle ervaring hebt gedeeld; een kerkdienst die eenieder op verschillende manieren heeft geraakt. ‘Eindelijk hebben we eens echt een gesprek over de viering’, hoorde ik eens iemand zeggen, ‘Ik realiseer me nu dat ik dat wel eens miste tijdens het koffiedrinken in de kerk.’

In de loop van de tijd werd het aantal deelnemers langzaam wat minder, zeker toen de ‘live’ vieringen weer op gang kwamen en er langzaam groepjes mensen naar de kerk mochten komen. Toch bleef de Zoom-bijeenkomst waardevol voor de groep digitale bezoekers die elkaar in wisselende samenstelling ontmoetten. Daarbij zaten vaak ook een paar deelnemers die tijdelijk of permanent in het buitenland wonen en zodoende al een tijd niet in de Dominicus waren

geweest. Zo kreeg ik een paar weken geleden de vraag: wat doe jij eigenlijk? Ik zie je zondags altijd in de Zoom, met je kleurrijke bloesjes, en als host, maar ik ken je eigenlijk nog niet. “Zij”, zei een andere deelnemer, voordat ik kon reageren, “is onze pastor”. Het was een hilarisch moment dat de serieuze toon van het gesprek even prettig doorbrak. Maar het moment staat voor mij ook symbool voor een aspect dat ik mooi vind aan de Zoom-sessies: je bent op Zoom allemaal even ‘ver’ of dichtbij elkaar. In geografische zin, maar ook: de afstand die het podium in de kerk soms schept is er hier minder.

Inmiddels is de koffiezombijeenkomst niet meer alleen een alternatief voor het echte koffiedrinken na de viering - al zal dat de komende tijd wel weer even de enige vorm zijn waarin we na de viering bij elkaar kunnen komen. Het is óók een nieuwe vorm van elkaar ontmoeten, die wat mij betreft mag blijven. Vanuit onze huizen, tuinen of vakantiebestemmingen, als postzegels voor elkaar in beeld, hebben we - al zoekend en ploeterend - een nieuw dichtbij geschapen..

